

خیلواکی

استقلال

www.esteqlaal.net

سه شنبه ۱۶ اپریل ۲۰۲۴

مترجم: فریده نوری

بلوچستان: دلیل کشیدگی های فعلی ایران - پاکستان

نویسنده: Didier Chauder

تاریخ: اپریل ۲۰۲۴

Istitut de Recherche pour le Développement

قسمت - دوم

امکان آرامش؟:

در سال های اخیر، آرامش نسبی در روابط ایران و پاکستان به مشاهده رسیده است. تنشجات بین امریکایی ها و پاکستانی ها نیز دیده شده است و در نتیجه آرزوی اسلام آباد به غیر وابسته بودن به امریکا، باعث خوشی ایرانی هاست.

حتی اگر اردوی پاکستان بخواهد روابط دوستی خود را با واشنگتن حفظ نماید، اثرات جنگ علیه تروریزم و خروج نیروهای امریکایی در ماه آگست ۲۰۲۱، بُعد یا منظره جغرافیای سیاسی را به گونه تغییر داده اند که دیگر "شیطان بزرگ" یک مشکل لاینحل محسوب نمی شود.

در عین حال روابط بین هندوستان و ایران به سردی گرائیده است، وشکی نیست که این سردی روابط در دراز مدت برای اسلام آباد اطمینان بخش می باشد. از نقطه نظر سمبولیک اما بسیار مهم برای پاکستانی ها، رهبر ایران علی خامنه ئی، بار ها سیاست هند در کشمیر را محکوم کرده است. در مورد پاکستان اکثریت گزینه های دیپلوماتیک آن در سال های اخیر نمایانگر تمایل صداقت وی برای یک رابطه صلح دو جانبه است.

به طور مثال فکر می شود که امتناع پاکستان از هم ردیف قرار گرفتن با سعودی ها در مورد مسئله یمن و یا تصمیم شان به حیث میانجی برای کاهش تنشج بین ایرانی ها و سعودی ها پس از حمله به چاه های نفت دولت شاهی در ۲۰ سپتامبر ۲۰۱۹.

به نظر می رسد که یک همسویی نسبی، اما واقعی در مورد مسئله افغانستان وجود دارد. یقیناً که نخبگان ایران هنوز هم یک احساس بی اعتمادی زیاد در مورد طالبان دارند، باوجود آن از آغاز

دهه ۲۰۱۰ قبول نمودند که طالبان یک قوت یا نیروی سیاسی می باشند که باید با آن ها به حیث یک نیروی سیاسی برخورد شود. از نظر تاریخی طالبان توسط پاکستان حمایت می شوند و این نشان دهنده این است که رقابت بین این دو کشور در مسئله افغانستان کاملاً از بین نرفته است. چنانچه وقتی جانشین ملا محمد عمر رهبر طالبان افغان، ملا منصور می خواست روابط خود را با تهران به ضرر اسلام آباد تقویه نماید، به احتمال اغلب با کمک سرویس استخباراتی پاکستان به امریکایی ها اجازه داد که به تاریخ ۲۱ ماه می ۲۰۱۶ هنگام برگشت از ایران به موترش حمله کنند و وی را از بین ببرند. بعداً ایران خود را با تغییر رژیم در افغانستان بدون پنهان نمودن بی اعتمادی خود از رژیم جدید مطابقت داد. اما در مجموع، موقف و مواضع پاکستان و ایران در مورد مسئله افغانستان با هم نزدیک است، درگیری ها در سرحد افغانستان و ایران و همچنان در مورد خط دیورند بین افغانستان و پاکستان و همچنان بروز تحریک طالبان پاکستانی (TTP)، ثبوت محدودیت تفاهم بین اسلام آباد و امارت اسلامی طالبان است. احتمالاً هر دو کشور سیاست محتاطانه و واقع بینانه در مقابل کابل در سال های آینده را دنبال می کنند، از طرف دیگر همکاری دو جانبه بالای مسئله افغانستان یک انتخاب واضح برای آینده است.

به طور خلاصه اختلاف نظر اساسی بین امریکا و هندوستان موضوع افغانستان است، اما این اختلاف باعث تشنج بین این دو دولت یا دو کشور نمی گردد و در عین زمان اهمیت کشیدگی ها و یا فشار های سیاسی و اقتصادی داخلی در هر دو کشور، همچنین مواجه شدن با مشکلات با دیگر بازیگران بین المللی، به صورت طبیعی ایران و پاکستان را به طرف یک رابطه صلح آمیزتر و عملی وامیدارد.

آیا مسئله بلوچستان، یک موضوع اختلاف و نفاق است؟

باوجود آن، روابط دو کشور به اثر مشکلات امنیتی و تشنج ها در سرحد بین ایران و پاکستان به مشکلات مواجه است. مردم بلوچ یا بلوچ ها توسط یک سرحد ۹۰۰ کیلومتری به دو طرف بین دو کشور تقسیم شده اند، و این یک وضعیت جدید نیست، در قرن شانزدهم این سرزمین به منطقه تحت نفوذ امپراطوری مغل ها و منطقه تحت کنترل امپراطوری صفوی ایران تقسیم شده بود.

در هر دو طرف سرحد فعلی، وضعیت مشابه می باشد: یک قلمرو بسیار مهم که نشان دهنده یک سوم قلمرو ملی پاکستان می باشد که عبارت است از بلوچستان پاکستان است. و قسمت ایران که عبارت است از سیستان بلوچستان که دومین ولایت بزرگ ایران میباشد، اما تعداد نفوس آن بسیار

قلیل است. بلوچ های پاکستان پنج فیصد جمعیت پاکستان را تشکیل می دهد و بلوچ های ایران سه فیصد جمعیت ایران را.

در هر دو مورد قلمرو مربوط به بلوچستان غنی ست، اما وضعیت اقتصادی مردمان بومی اغلباً نا امید کننده است. بلوچ ها فکر می کنند که با آن ها رفتار تبعیض آمیز می شود: با داشتن موقف اقلیت قومی در پاکستان و اقلیت قومی - مذهبی در ایران (بلوچ ها اهل تسنن و در مقابل قدرت در دست اهل تشیع است).

در هر دو حالت دولت مرکزی در خطابه های شان، نارضایتی های بلوچ ها را به جدایی طلبان و تروریستان خلاصه کرده و آن را به یک توطئه ای که توسط نیرو های خارجی متخاصم پرورش داده شده است، ارتباط می دهند. معلومدار نفوذ و تأثیر خارجی را نمی توان رد نمود که بالای مسئله بلوچ ها تأثیر منفی دارد.

با این حال خطابه های رسمی اکثراً در رد مشکلات محلی تأکید دارند و به تعقیب آن این مشکلات توسط تهران و اسلام آباد به درستی مورد بررسی قرار داده نمی شوند.

اگر ما روابط اجدادی بین بلوچ های هر دو طرف سرحد، مقاومت سرسخت در مقابل کنترل بسیار سختگیرانه سرحد و مجادله با قاچاق که از افغانستان وارد این منطقه می شود را مد نظر بگیریم، همه این ها موارد تشکیل دهنده جنبش های جدایی طلب خشونت آمیز را تقویت می بخشد.

در آغاز قرن بیستم ایران و بعد از سال ۱۹۴۷ پاکستان، حکومت های مرکزی این دو کشور در مقابل جدایی طلبان در این حاشیه های شورشی، به استفاده از زور متوصل شده اند.

امروز ایران با جدایی طلبان بلوچ با رنگ اسلامگرایی سنی به نمایندگی از جیش العدل که در فوق ذکر شد مواجه است، در حالیکه پاکستان در مقابل خود جدایی طلبان قومی کلاسیک را دارد.

در هر دو مورد جدایی طلبان نمایندگی از اکثریت بلوچ ها نمی کنند: با این همه نارضایتی در مقابل دولت مرکزی کفایت می کند که تمایل جدایی طلبان ادامه یابد.

معلومدار در هر دو طرف مرز جدایی طلبان بلوچ یک جمعیت به حساب می رود: با وجودیکه هر طرف با مرکز خود در جنگ است، رویا های شان بدست آوردن استقلال شان و در دراز مدت با هم یکجا شدن است.

مانند طالبان قبل از دوباره گرفتن کابل در سال ۲۰۲۱.

جدایی طلبان بلوچ در هر دو طرف، سرحد را به نفع خود استفاده می کنند.

تهران و اسلام آباد یکی به دیگر خود شکایت می کنند و هر کدام از اینکه جدایی طلبان سرحد را به حیث پایگاه عقب نشینی استفاده می کنند، یکدیگر را محکوم می کنند.

چیزیکه واقعیت است، این است که قبل از جیش العدل، جُند الله که در سال ۲۰۰۳ تأسیس گردید، بعد از بین رفتن، قسمت بزرگ از اعضای آن توسط جیش العدل در بین سال های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۲ جمع آوری شد و سپاه رسول الله (اردوی پیغمبر خدا) که در سال ۲۰۰۶ با جند الله که جهادی های جدایی طلب بلوچ ایران است، پیوست که با نیرو های بنیاد گرای پاکستانی از سال ۱۹۹۰ در ارتباط اند.

این سازمان هر مرتبه که یک رهبر خود را از دست می دهد، بدون اینکه از بین برود دوباره خود را سازماندهی می نماید، زیرا به صورت منظم ایران و پاکستان جدایی طلبان را در هر دو طرف سرحد مورد حملات قرار می دهند.

ادامه دارد....